

Міністерство освіти і науки України
Український державний університет залізничного транспорту
Економічний факультет
Кафедра: Менеджменту, публічного управління та HR-технологій

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ ЕКОНОМІКА ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ

Код та назва спеціальності: 072 Фінанси, банківська справа, страхування та
фондовий ринок

**Назва освітньої програми: Управління фінансами, банківська справа та
страхування**

Рівень освіти: перший (бакалаврський)

Форма здобуття освіти: денна заочна

Семестр: 5

Кількість кредитів ЄКТС: 4

Форма підсумкового контролю: : залік екзамен

Розробник програми: Яковенко В.Г., к.е.н., доцент кафедри менеджменту,
публічного управління та HR-технологій

Харків, 2025 рік

ОПИС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

Галузь знань: 07 Управління та адміністрування

Обов'язкова / **Вибіркова**

Курс: 3 / Семестр: 5

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧІВ

ПІБ розробника: Яковенко Валентина Григорівна

Контактна інформація: 050-100-5676

email: valunuti@gmail.com

Час консультацій: вівторок 15.00-16.30

Форми зв'язку: Zoom

<https://us04web.zoom.us/j/4489125636?pwd=UCuaOIKnLwjv8m27IXXXryoR3ZqAEy.1&omn=75742455637>

ІК: 448 912 5636

Код доступу: 1

Moodle: <https://do.kart.edu.ua/course/view.php?id=16138>

МЕТА І ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

Мета освітньої компоненти: є формування в студентів цільного уявлення про залізничний транспорт, як про самостійну сферу професійної діяльності, а також як про складову транспортної системи країни.

Завдання освітньої компоненти: в результаті вивчення ОК здобувач вищої освіти повинен:

- знаннями щодо господарських процесів, які відбуваються на залізничному транспорті;
- вміннями аналізувати ці процеси, виявляти тенденцію та визначати фактори, які впливають на їх зміну;
- навиками розроблення рекомендацій для поліпшення процесів, які відбуваються під час господарської діяльності на залізничному транспорті.

КОМПЕТЕНТНОСТІ І РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Інтегральна компетентність: здатність розв'язувати складні специфічні завдання та практичні проблеми в сфері економіки залізничного транспорту, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки.

Загальні компетентності:

ЗК2 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя

ЗК3 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями

ЗК4 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

ЗК5 Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК6 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК7 Здатність працювати в команді.

ЗК9 Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 14 Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

Фахові компетентності:

ФК4 Здатність описувати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних та прикладних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати.

ФК5 Розуміння основних особливостей сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.

ФК11 Здатність використовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування економічних рішень.

ФК14 Здатність проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, стану функціональних підсистем підприємств, організацій та установ.

ФК15 Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах у межах спеціальності.

Програмні результати навчання (ПРН):

РН5 Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади) при управлінні підприємством.

РН6 Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності.

РН7 Пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки.

PH12 Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань в сфері економіки залізничного транспорту та змістовно інтерпретувати отримані результати.

PH15 Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.

PH17 Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в одній або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків для забезпечення ефективного розвитку підприємства.

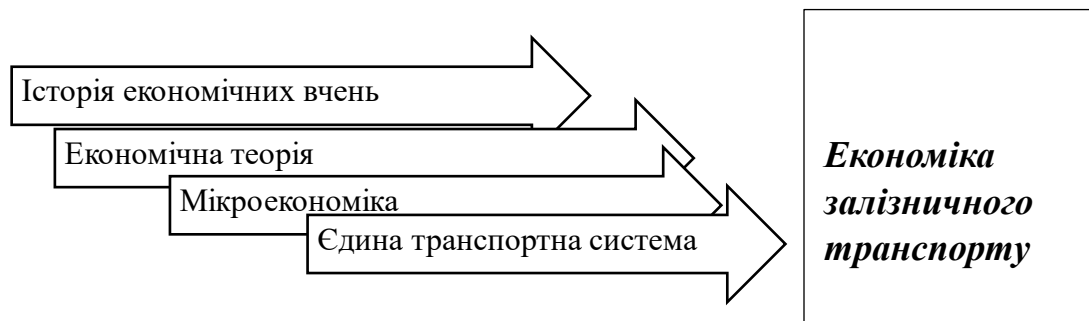
PH21 Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

PH23 Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне, креативне, самокритичне мислення.

PH24 Демонструвати здатність діяти відповідально та свідомо на основі етичних принципів, цінувати та поважати культурне різноманіття, індивідуальні відмінності людей.

ПЕРЕДУМОВИ (ПРЕРЕКВІЗИТИ)

Перелік дисциплін чи курсів, необхідних для засвоєння:

ПІСЛЯУМОВИ (ПОСТРЕКВІЗИТИ)

Дисципліни, для яких знання з цієї дисципліни є базовими:

ВІДПОВІДНІСТЬ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ ГЛОБАЛЬНИМ ЦІЛЯМ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ДО 2030 РОКУ

Освітня компонента сприяє досягненню таких Цілей сталого розвитку, визначених резолюцією ООН №70/1 та Указом Президента України №722/2019, як:

- 4) забезпечення всеохоплюючої і справедливої якісної освіти та заохочення можливості навчання впродовж усього життя для всіх;
- 7) забезпечення доступу до недорогих, надійних, стійких і сучасних джерел енергії для всіх;
- 8) сприяння поступальному, всеохоплюючому та сталому економічному зростанню, повній і продуктивній зайнятості та гідній праці для всіх;
- 9) створення стійкої інфраструктури, сприяння всеохоплюючій і сталій індустріалізації та інноваціям;
- 12) забезпечення переходу до раціональних моделей споживання і виробництва.

Опис реалізації:

Освітня компонента з економіки залізничного транспорту сприяє реалізації Цілей сталого розвитку (ЦСР), формуючи у студентів системне мислення, екологічну відповідальність, інноваційні підходи до управління ресурсами та соціально орієнтоване лідерство. Ключові елементи цієї компоненти інтегруються з ЦСР:

- 1) зміст освітньої компоненти включає теми з оптимізації використання усіх видів ресурсів: матеріальних, енергетичних, трудових, фінансових і передбачає вивчення моделей сталої роботи транспорту, етичних аспектів управління, врахування впливу роботи залізниць на довкілля;
- 2) цілі сталого розвитку корелюють з методами навчання:
 - проєктне навчання: студенти розробляють моделі сталої роботи;

- кейси з ситуаційними задачами: розраховують застосування інноваційних заходів з врахуванням екологічної складової ;
 - міждисциплінарний підхід: поєднання економіки, екології, технологій;
- 3) завданнями освітньої компоненти передбачено:
- сформувати компетентності у сфері сталого управління залізничним транспортом;
 - навчити оцінювати вплив техніко-економічних результатів роботи на соціальне та природне середовище;
 - розвивати критичне мислення щодо ресурсної ефективності та інновацій;
- 4) очікувані результати навчання узгоджуються з цілями сталого розвитку, формуючи здатності аналізувати та розраховувати техніко-економічні показники роботи залізниць з урахуванням принципів сталого розвитку, володіння інструментами еколого-економічного аналізу, готовності до прийняття рішень, що враховують інтереси суспільства, галузей економіки та природи.

ПРОГРАМА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

Модуль 1

1. Об'єкт, предмет, задачі курсу економіки залізничного транспорту

Розглядаються питання стосовно значення освоєння знань дисципліни «Економіка залізничного транспорту». Встановлюється взаємозв'язок курсу з іншими дисциплінами навчального плану. Визначається об'єкт, предмет, задачі курсу економіки залізничного транспорту як науки і навчальної дисципліни. Наводяться розділи курсу «Економіки залізничного транспорту" та структурно-логічна схема вивчення курсу. Окремо акцентується увага на прояві основних економічних законів на залізничному транспорті.

2. Транспорт як важлива галузь економіки країни

Розкривається роль і значення транспорту в економіці країни. Визначається вплив роботи транспорту на економічну ефективність функціонування народного господарства та зворотній вплив тенденцій економічного розвитку на транспорт, і зокрема, залізничний транспорт. Детально вивчаються особливості транспорту як галузі економіки. Особливою увагою наділяються питання належності залізничного транспорту до сфери матеріального виробництва та утворення продукції і роботи транспорту, а також їх вимірникам.

3. Техніко-економічні особливості і сфери раціонального застосування різних видів транспорту

Розглядається техніко-економічна характеристика транспортної системи країни й місцезнаходження в ній залізничного транспорту, порівняльна характеристика окремих видів транспорту. Визначаються сфери раціонального

застосування залізничного й іншого видів транспорту. Особливо акцентується увага на основних принципах функціонування транспортного ринку, оцінюється рівень конкуренції між відповідними видами транспорту та окремими перевізниками. Крім того висвітлюються світові тенденції розвитку різних видів транспорту.

4. Організація управління залізничним транспортом

На підставі законодавчої бази, яка регулює діяльність транспорту, і залізничного транспорту зокрема, визначається сутність, основні принципи і методи управління залізничним транспортом. Розглядається структура і функції органів управління на залізничному транспорті. Вивчається система управління та аналізується відповідності до вимог її функціонування. Особлива увага приділяється питанню удосконалення системи управління на залізничному транспорті.

5. Планування на залізничному транспорті

Викладаються основні принципи і методи планування на залізничному транспорті, з поглибленням знань про економічний аналіз і прогнозування. Наводиться класифікація, характеристика і взаємозв'язок транспортних планів. Детально вивчається зміст і порядок розробки плану соціально-економічного розвитку залізничного транспорту, а також наводяться основні положення стратегічних програм комплексного розвитку галузі, які є дійсними в конкретний період часу. Особливо визначаються основні напрямки вдосконалення планування на залізничному транспорті.

6. Методи та прийоми економічного аналізу на залізничному транспорті

Викладаються основні методи економічного аналізу як важливої складової загального процесу управління виробничо-господарською діяльністю на залізничному транспорті. Детально розглядається порядок та особливості їх застосування при оцінці результатів роботи залізниць. Особливо визначаються основні напрямки вдосконалення процесу аналізу основних показників функціонування галузі.

7. Вантажні перевезення і їх планування

Розглядаються показники вантажних перевезень, в тому числі по видах сполучення. Викладається зміст плану вантажних перевезень і порядок його розробки. Надаються дані щодо динаміки, структури й дальності перевезень вантажів, а також основні методи аналізу основних показників вантажних перевезень. Визначаються фактори, що впливають на обсяг перевезень і вантажообіг та виконується оцінка конкурентоспроможності залізниць в сфері вантажних перевезень. Крім цього вивчаються якісні показники вантажних перевезень.

8. Планування пасажирських перевезень

Вивчаються показники пасажирських перевезень, в тому числі за видами сполучень. Розглядаються особливості планування пасажирських перевезень. Виконується оцінка якості надання пасажирських залізничних перевезень па

шляхи їх поліпшення. Крім того, визначаються фактори, що визначають обсяги пасажирських перевезень.

Модуль 2

9. Економіка і планування експлуатаційної роботи залізниць

Визначається сутність експлуатаційної роботи залізничного транспорту. Оцінюється найважливіша частина експлуатаційної роботи залізниць - робота рухомого складу за допомогою кількісних та якісних показників. Детально розглядаються якісні показники використання вантажних і пасажирських вагонів і економічна ефективність їх поліпшення; показники використання локомотивів і шляхи підвищення економічної ефективності їх використання. Визначаються принципи планування робочого парку вагонів і експлуатаційного парку локомотивів. Крім того, оцінюється впливу рівня використання рухомого складу на ефективність роботи залізниць та ефективність прогресивних методів експлуатаційної роботи.

10. Організація та оплата праці

Визначається важливість використання наукових підходів до організації та оплати праці з позиції трьох основних напрямків: організації праці, продуктивності праці та оплати праці. Вивчаються особливості організації праці на залізничному транспорті, які деталізують поняття робочого часу і часу відпочинку, визначають особливості планування показників робочого часу та способи визначення чисельності персоналу на підприємствах залізничного транспорту. Крім того, вивчається продуктивність праці на залізничному транспорті, методи визначення та виміру, а також шляхи підвищення. Розглядаються основні напрямки вдосконалювання організації праці. Особлива увага приділяється питанням оплати праці, її економічному змісту та значенню, правилам утворення у відповідності до тарифної системи, складовим частинам, формам і системам оплати праці. Розглядаються особливості планування оплати праці на залізничному транспорті та розвиток соціального захисту працівників залізничного транспорту.

11. Експлуатаційні витрати і собівартість залізничних перевезень

Вивчаються витрати залізниць, у тому числі за різними класифікаційними ознаками та у відповідності до діючої Номенклатури витрат по основних видах економічної діяльності залізничного транспорту України. Особлива увага приділяється плануванню експлуатаційних витрат по статтях та елементах витрат. Крім того, визначається поняття собівартості залізничних перевезень особливості її визначення на підприємствах залізничного транспорту та з урахуванням ринкових умов господарювання. Розглядаються методи розрахунку собівартості перевезень у конкретних умовах, а також найбільш раціональні та дієві шляхи зниження собівартості залізничних перевезень. Окремо виділяється питання щодо залежності експлуатаційних витрат і собівартості перевезень від обсягу перевезень

та взаємозв'язку техніко-експлуатаційних показників роботи галузі з рівнем витрат і собівартості, а також їх впливом на дію і тенденції зміни такого економічного закону, як «крапка безбитковості».

12. Основні та обігові фонди залізничного транспорту

Вивчаються основні фонди залізничного транспорту їх класифікація і структура, показники використання основних виробничих фондів і шляхи їх поліпшення. Розглядаються обігові кошти залізничного транспорту та детально визначається їх структура. Також визначаються показники використання обігових коштів, шляхи їх покращення. Окремо акцентується увага на сучасних проблемах використання основних виробничих фондів, оцінюється ефективність реконструкції й розвитку матеріально-технічної бази залізничного транспорту (економічна ефективність реконструкції, розвитку технічних засобів, посилення потужності верхньої будови колії тощо).

13. Тарифна політика і тарифи на залізничному транспорті

Вивчається сутність тарифів на залізничному транспорті з урахуванням особливостей вантажних та пасажирських перевезень. Визначається загальногосподарська важливість правильної побудови тарифів. У зв'язку з цим розкривається сутність, принципи та цілі тарифної політики на залізничному транспорті, а також її складові (тарифна стратегія та тарифна тактика). Особлива увага приділяється визначенню плати за перевезення вантажів та необхідності диференціювання залізничних тарифів. Крім того, визначаються недоліки залізничних тарифів та шляхи їх удосконалювання.

14. Фінанси на транспорті. Доходи залізниць. Прибуток і рентабельність

Розглядається поняття доходів і різновидів доходних надходжень на залізничному транспорті, їх структура та принципи утворення окремо за видами діяльності. Визначається порядок розподілу доходів між залізницями. Окремо розглядаються правила планування доходів від вантажних та пасажирських перевезень. Особлива увага приділяється аналізу фактично отриманих доходів залізницями України та питанням можливих шляхів підвищення доходності залізниць. Крім того, визначається поняття, види і правила визначення прибутку залізниць. Розглядаються основні принципи планування прибутку. Визначаються показники рентабельності.

ТЕМАТИКА СЕМІНАРСЬКИХ/ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Перелік тем:

1. Семінар: «Транспорт, як галузь матеріального виробництва»
2. Практичне заняття «Визначення кількісних показників роботи залізничного транспорту та їх аналіз»
3. Семінар «Оцінка ефективності функціонування системи управління на транспорті. Визначення шляхів вдосконалення функціонування системи управління на транспорті»

4. Практичне заняття «Розрахунок та аналіз кількісних і якісних показників вантажних та пасажирських перевезень залізничного транспорту»

5. Практичне заняття «Розрахунок контингенту працюючих. Визначення продуктивності праці. Аналіз продуктивності праці на залізничному транспорті»

6. Практичне заняття «Розрахунок заробітної плати, річного загального фонду заробітної плати, середньомісячної заробітної плати.

7. Аналіз показників плану з праці та заробітної плати»

8. Практичне заняття «Розрахунок та аналіз експлуатаційних витрат за елементами. Розрахунок аналіз та собівартості залізничних перевезень»

ТЕМАТИКА ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Не передбачено навчальним планом.

САМОСТІЙНА РОБОТА

Самостійна робота студента з дисципліни «Економіка залізничного транспорту» передбачає підготовку до лекцій з постановкою проблемних питань, підготовкою до семінарських занять з метою проведення дискусії за напрямками: виявлення існуючих проблем розвитку залізничного транспорту, оцінка ефективності та визначення шляхів вдосконалення функціонування системи управління на транспорті, проведення реформування та реструктуризації, підвищення конкурентоспроможності залізниць, пошуку шляхів зниження витрат та підвищення якості надання послуг, підвищення ефективності використання основних фондів, проблем розвитку транспортних коридорів, загального розвитку залізничного транспорту у відповідності європейських вимог, адаптації до ринкових умов господарювання тощо. Крім того важливою складовою самостійної роботи студентів є підготовка до участі у студентській науково-технічній конференції академії за рахунок написання тез доповідей та підготування самих доповідей.

Самостійна робота студента організовується за рахунок використання ресурсів бібліотеки, ознайомлення з рекомендованою основною та додатковою літературою, роботою з рядом рекомендованих електронних джерел.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН (ДЕННА / ЗАОЧНА ФОРМА)

Тижні	Кільк. год.	Тема і зміст лекції	Кільк. год.	Тема і зміст лабораторних, практичних (семінарських) занять
1	2	3	4	5
1	2	Об'єкт, предмет, зміст курсу «ЕЗТ». Транспорт як важлива галузь економіки країни. Значення транспорту в народному господарстві.	2	Семінар: «Транспорт, як галузь матеріального виробництва».

2	2	Робота транспорту, продукція транспорту та її вимірники.		
3	2	Техніко-економічні особливості й сфери раціонального застосування різних видів транспорту. Єдина транспортна система України та особливості її розміщення.	2	Визначення кількісних показників роботи залізничного транспорту.
4	2	Організація управління на транспорті. Вдосконалення структури управління в умовах роботи ринкової економіки.		
5	2	Планування на залізничному транспорті. Принципи і методи планування. Класифікація, характеристика і взаємозв'язок транспортних планів.	2	Оцінка ефективності функціонування системи управління на транспорті. Визначення шляхів вдосконалення функціонування системи управління на транспорті.
6	2	Методи та прийоми економічного аналізу на залізничному транспорті		
7	2	Вантажні перевезення і їх планування. Показники вантажних перевезень. Зміст плану вантажних перевезень	2	Розрахунок кількісних та якісних показників вантажних та пасажирських перевезень залізничного транспорту.
8	2	Планування пасажирських перевезень. Фактори, що визначають обсяги пасажирських перевезень.		
9	2	Експлуатаційна робота залізниць. Ефективність раціоналізації експлуатаційної роботи залізниць.	2	Розрахунок контингенту працюючих. Визначення продуктивності праці. Аналіз продуктивності праці на залізничному транспорті
10	2	Організація і планування праці на транспорті, її особливості. Методи визначення чисельності персоналу залізничного транспорту.		
11	2	Продуктивність праці. Особливості її планування та визначення. Шляхи підвищення продуктивності праці в умовах ринкової економіки.	2	Розрахунок заробітної плати, річного загального фонду заробітної плати, середньомісячної заробітної плати.
12	2	Оплата праці робітників транспорту. Заробітна плата, планування ФЗП в умовах ринкової економіки.		

13	2	Експлуатаційні витрати. Особливості планування експлуатаційних витрат на залізничному транспорті.	2	Розрахунок експлуатаційних витрат за елементами. Розрахунок собівартості залізничних перевезень.
14	2	Основні та оборотні фонди залізничного транспорту.		
15	2	Тарифи на залізничному транспорті. Фінанси на транспорті	2	Розрахунок показників використання основних фондів на залізничному транспорті.

План виконання індивідуальних завдань

№ завдання	Тема завдання	Термін видачі завдання	Термін здачі завдання	Примітка
1.	Розрахунок об'ємних і якісних показників роботи залізничного транспорту, їх аналіз.	вересень	вересень	
2.	Аналіз показників плану з праці та заробітної плати.	жовтень	жовтень	
3.	Розрахунок та аналіз у експлуатаційних витрат.	листопад	листопад	
4.	Розрахунок собівартості перевезень та її аналіз.	грудень	грудень	

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Словесні: лекції, пояснення, бесіди, дискусії.

Наочні: ілюстрація (слайди, малюнки), демонстрація (фільми, пізнавальні відео).

Практичні: практичні роботи.

ФОРМИ КОНТРОЛЮ

Поточний контроль: до 60 балів

Модульний контроль: до 40 балів

Підсумковий контроль (залік/іспит): до 100 балів

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль на семінарах/практичних заняттях (максимум 40 балів):

- якщо студент відвідує заняття, бере активну участь у дискусіях, самостійно розв'язує завдання - отримує 36-40 балів;
- при частковій участі, відповіді не завжди аргументовані – 21-34 бали;
- якщо присутній на обмеженій кількості занять, відповідає рідко – 5-20 балів;
- за відсутність активності та пропуски – 0-5 балів.

Виконання розрахункових завдань (максимум 20 балів)

- ідеальне виконання (повністю оформлено, всі обґрунтування та розрахунки, власний аналіз): 18-20 балів;

- виконано майже повністю (окремі незначні недоліки у оформленні чи обґрунтуваннях): 13-17 балів;
- виконано частково (відсутні частини роботи, допущено суттєві помилки у розрахунках): 7-12 балів;
- фрагментарне чи несвоєчасне виконання, значні помилки: 0-6 балів.

Максимальна кількість балів, яку може отримати здобувач вищої освіти за модуль, становить **100** (до 60 балів поточного контролю та до 40 балів модульний контроль). Середнє арифметичне суми модульних оцінок складає оцінку за семестр.

При заповненні заліково-екзаменаційної відомості та залікової книжки і індивідуального навчального плану (при успішній здачі іспиту/заліку) здобувача вищої освіти, оцінка, виставлена за 100-бальною шкалою, повинна бути переведена до національної шкали (відмінно, добре, задовільно (незадовільно) для іспитів, курсових робіт/проектів або зараховано/незараховано для заліків) та шкали ECTS (A, B, C, D, E, F).

Визначення назви за національною шкалою(оцінка)	Визначення назви за шкалою ECTS	За 100 бальною шкалою	ECTS Оцінка
ВІДМІННО – 5	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100	A
ДОБРЕ – 4	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89	B
	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	75-81	C
ЗАДОВІЛЬНО - 3	Задовільно - непогано, але зі значною кількістю недоліків	69-74	D
	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-68	E
НЕЗАДОВІЛЬНО - 2	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим як отримати залік або екзамен (без повторного вивчення модуля)	35-59	FX
	Незадовільно - необхідна серйозна подальша робота (повторне вивчення модуля)	<35	F

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ТА ПОЛІТИКА КУРСУ

Визначення плагіату та його наслідків:

Академічний плагіат» – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості), та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства.

Види академічного плагіату:

- дослівне запозичення текстових фрагментів без оформлення їх як цитат з посиланням на джерело (в окремих випадках некоректним вважають навіть використання одного слова без посилання на джерело, якщо це слово використовують в унікальному значенні, наданому цим джерелом);
- використання інформації (факти, ідеї, формули, числові значення тощо) з джерела без посилання на це джерело;
- перефразування тексту джерела у формі, що є близькою до оригінального тексту, або наведення узагальнення ідей, інтерпретацій чи висновків з певного джерела без посилання на це джерело;
- подання як власних робіт (дисертацій, монографій, навчальних посібників, статей, тез, звітів, контрольних, розрахункових, курсових, дипломних та магістерських робіт, есеїв, рефератів тощо), виконаних на замовлення іншими особами, у тому числі робіт, стосовно яких справжні автори надали згоду на таке використання

Правила цитування: «Цитата» – порівняно короткий уривок з літературного, наукового чи будь-якого іншого опублікованого (оприлюдненого на офіційному веб-сайті) твору, який використовується, з обов'язковим посиланням на його автора і джерело цитування, іншою особою у своєму творі з метою зробити зрозумілішими свої твердження або для посилання на погляди іншого автора в автентичному формулюванні.

Щоби правильно оформити цитату, необхідно дотримуватися таких правил:

- вказувати перевірене джерело. Цитати мають містити відомості про автора та назву його роботи, звідки взята цитата;
- не порушувати зміст цитати;
- відокремлювати цитату від основного тексту;
- використовувати скорочені цитати;
- вказувати сторінки.

Етика використання AI-інструментів: здобувачі можуть використовувати інструменти AI — для пояснення складних тем простими словами, перевірки граматики та стилю, самоперевірка знань (тести, запитання); недопустиме використання AI для списування.

Процедура оскарження оцінок: в Українському державному університеті залізничного транспорту діє Положення про організацію освітнього процесу, яким закріплено право здобувачів на оскарження результатів контрольних заходів. Тому якщо здобувачі незадоволені оцінкою, або є сумніви щодо об'єктивності викладачів вони можуть звернутися до завідувача кафедри із заявою-апеляцією. Створена апеляційна комісія перевіряє результати підсумкового контролю знань.

Правила поведінки на заняттях: заходить на онлайн-заняття вчасно, бажано за кілька хвилин до початку; використовуй своє справжнє ім'я та прізвище, вказувати номер групи; дотримуватися ввічливого та поважного спілкування; під час пар; вимикати мікрофон та вмикати його лише під час діалогу з

викладачем; камеру, за можливості, тримати увімкненою; не перебивати інших учасників, користуватися за потреби функцією «піднятої руки»; використовувати чат лише для навчальних повідомлень; не поширювати сторонні посилання, зображення чи повідомлення; не ображати, не принижувати та не ігнорувати інших учасників.

ПИТАННЯ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Перелік питань підготовки до заліку:

1. Планування контингенту робітників залізничного транспорту.
2. Фактори, які впливають на підвищення продуктивності праці.
3. Які витрати входять в склад собівартості робіт на залізничних підприємствах.
4. Тарифна система на залізничному транспорті та її складові.
5. Особливості організації праці на залізничному транспорті.
6. Сутність та значення економічної ефективності. Основні принципи визначення економічної ефективності.
7. Класифікація експлуатаційних витрат за елементами
8. Значення заходів науково-технічного прогресу.
9. Основні показники плану з праці та заробітної плати. Особливості організації праці на залізничному транспорті.
10. Сутність та значення економічного ефекту.
11. Доходи залізниць від перевезень та їх структура. Планування доходів.
12. Продукція та робота залізничного транспорту, її вимірники. Особливості транспортної продукції.
13. Наявний та обліковий контингент та їх розрахунок.
14. Сутність заробітної плати. Форми та системи оплати праці. Тарифна система.
15. Прибуток підприємства. Види прибутку.
16. Визначення загального річного фонду заробітної плати. Основний та додатковий фонди заробітної плати.
17. Сутність заробітної плати.
18. Продуктивність праці. Показники підвищення продуктивності праці.
19. Методи визначення контингенту залізничного транспорту.
20. Фактори, які впливають на підвищення продуктивності праці.
21. Поняття собівартості залізничних перевезень. Методи визначення собівартості залізничних перевезень.
22. Основні принципи організації праці на залізничному транспорті.
23. Планування експлуатаційних витрат. Номенклатура витрат та групування витрат за основними ознаками.
24. Особливості транспорту та транспортної продукції як сфери матеріального виробництва.

24. Класифікація експлуатаційних витрат.
25. Сутність та значення економічної ефективності.
26. Показники ефективності використання основних виробничих фондів.
27. Основні принципи визначення економічної ефективності.
28. За якими видами вартісних оцінок враховуються основні виробничі фонди.
29. Показники ефективності основних виробничих фондів.
30. Знос основних виробничих фондів та амортизація.
31. Планування роботи та парку локомотивів.
32. Собівартість перевезень. Особливості визначення собівартості на залізничному транспорті.
33. Основні фонди залізничного транспорту – визначення, класифікація, структура, облік.
34. Загальне визначення собівартості продукції. Фактори які впливають на зниження собівартості.
35. Сутність інноваційного заходу.
36. Характеристика матеріально-технічної бази залізничного транспорту. Основні напрямки її розвитку.
37. Фізичний та моральний знос основних виробничих фондів. Показники використання основних виробничих фондів.
38. Поняття прибутку. Рентабельність основних виробничих фондів.
39. Експлуатаційна робота залізничного транспорту. Якими документами регламентується експлуатаційна робота залізниць.
40. Залізничний транспорт як сфера матеріального виробництва.
41. Вплив якісних показників використання рухомого складу на собівартість перевезень.
42. Основні виробничі фонди залізничного транспорту
43. Фактори, які впливають на зниження собівартості продукції залізничного транспорту.
44. Яким чином визначаються доходи від вантажних перевезень.
45. Яким чином визначаються доходи від пасажирських перевезень.
46. Тарифи на залізничному транспорті та як вони діляться.
47. Основні напрями вдосконалення тарифної політики на залізничному транспорті.
48. Критерії порівняльної економічної ефективності.
49. Суть методу одиничних витратних ставок.
50. Суть методу розрахунку витрат за окремими статтями номенклатури витрат.
51. Суть методу коефіцієнтів впливу.
52. Структура основних виробничих фондів на залізницях України.
53. В чому різниця між основними фондами та оборотними засобами.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Основна література:

- 1 Кулаєв Ю.Ф., Бараш Ю.С., Гненний М.В. *Економіка залізничного транспорту* — підручник. Дніпропетровськ: Дніпропетровський національний університет залізничного транспорту ім. акад. В. Лазаряна, 2014. — 480 с.
- 2 Яновська В., Макаренко М., Творонович В. *Економіка залізничного транспорту* — навчальний посібник. Київ: ПрофКнига, 2019. — 376 с.
- 3 Позднякова Л.О., Дейнека О.Г., Жердев М.Д. та ін. *Економіка залізничного транспорту* — навчальний посібник. — 2015
- 4 Методичні вказівки до виконання курсового проекту з дисципліни «Економіка залізничного транспорту» для студентів спеціальності 7.030601 «Менеджмент організацій» денної форми навчання / проф. Позднякова Л.О., доц. Челядінова Н.Г., Широкова О.М., Яковенко В.Г. - Харків: УкрДУЗТ, 2015. -34 с.
- 5 Позднякова Л.О., Жердев М.Д., Яковенко В.Г. Конспект лекцій з дисципліни «Вступ до фаху» Частина 1. – Харків: УкрДУЗТ, 2018. – 38 с.
- 6 Позднякова Л.О., Жердев М.Д., Яковенко В.Г. Конспект лекцій з дисципліни «Вступ до фаху» Частина 2. – Харків: УкрДУЗТ, 2018. – 38 с.
- 7 Методичні рекомендації та завдання до контрольної роботи “Економічна ефективність капіталовкладень” з дисципліни “Економіка, організація та планування виробництва” для студентів заочної форми навчання спеціальності 144 “Теплоенергетика” /В.Г. Яковенко, О.В. Клецька/ Методичні вказівки, 2019
- 8 ЗБІРНИК ЗАДАЧ З ДИСЦИПЛІНИ «ЕКОНОМІКА, ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ПЛАНУВАННЯ ВИРОБНИЦТВА» /В.Г. Яковенко, О.В. Василенко/ Методичні вказівки, 2019
- 9 Методичні вказівки до виконання економічної частини магістерських робіт для здобувачів вищої освіти спеціальності 273 «Залізничний транспорт», освітньої програми «Локомотиви та локомотивне господарство» / укладачі: В. Г. Яковенко, В. І. Куделя; кафедра менеджменту, публічного управління та HR-технологій- Харків; УкрДУЗТ, 2023. - 41 с.

Додаткова література:

- 1 Вісник економіки транспорту і промисловості : наук. журнал / Український державний університет залізничного транспорту. — Харків : УкрДУЗТ.
- 2 Наука і транспортний прогрес (Science and Transport Progress) : міжнар. наук. журнал / Український державний університет залізничного транспорту. — Харків : УкрДУЗТ
- 3 Збірник наукових праць Українського державного університету залізничного транспорту / Український державний університет залізничного транспорту. — Харків : УкрДУЗТ .
- 4 Економіка та суспільство : електронний наук. журнал. — Мукачево : Мукачівський державний університет,

- 5 Ефективна економіка : електронний наук. фаховий журнал. — Дніпро : Дніпровський державний аграрно-економічний університет,
- 6 Проблеми економіки транспорту : наук. журнал / Дніпровський національний університет залізничного транспорту ім. акад. В. Лазаряна. — Дніпро : ДНУЗТ.
7. Студентська навчальна звітність. Текстова частина (пояснювальна записка). Загальні вимоги до побудови, викладення та оформлення: методичний посібник з додержання вимог нормоконтролю у студентській навчальній звітності /Козар Л.М. [та ін.]; за заг. ред. Л.М. Козара. Х.: УкрДУЗТ, 2018. 54 с.
8. <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2022-10-110-10>
9. <http://metod.kart.edu.ua/>
10. <http://pidruchniki.com/>
11. <http://stud.com.ua/>

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ТА ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Перелік обладнання.

Офлайн:

Онлайн: ноутбук ACER з вмонтованою камерою та мікрофоном.

Посилання на онлайн-курс: <https://do.kart.edu.ua/course/view.php?id=16138>

ВІДОМОСТІ ПРО РОЗРОБНИКІВ

ПБ розробника: Яковенко Валентина Григорівна

Контактна інформація: 050-100-5676

email: valunuti@gmail.com

ВНЕСЕННЯ ЗМІН (ДАТА, СУТЬ, ПІДПИС)

Протокол засідання кафедри менеджменту, публічного управління та HR-технологій № 1 від 26 серпня 2025 р.